

Kościół św. Aleksego

16.10.2008.

Skutkiem pożarów w r. 1341-1638-1834 spłonęły dokumenty dotyczące miasta i świątyni. - Notatki na trumnach domyślać się każą, że kościół został zbudowany w r. 1278 - kaplice zostały później przybudowane - taki napis widnieje przy wejściu do nawy głównej kościoła przedborskiego.

Fundatorem kościoła był Bolesław Wstydlivy, a budowniczym Jacek Aleksy Sadykierz. Kościół był wielokrotnie przebudowywany. Pierwotnie gotycki, obecnie o wystroju barokowym, z cudownym obrazem Matki Boskiej Serdecznej z 1618 roku w barokowym ołtarzu z I poł. XVII w. W kaplicy płu. znajduje się barokowy ołtarz z XVII w. z obrazem Pana Jezusa, w kaplicy pld. ołtarz również barokowy z obrazem św. Antoniego. Zachowała się kazimierzowska wieża gotycka o charakterze obronnym z 1340 roku. U wejścia do kaplicy Pana Jezusa znajduje się kuna (żelazna obroża), do której w średniowieczu przypinano za rękę ludzi, potępiając, a nawet opluwając ich za nieobyczajność (np. zdradę małżeńską). Przy schodach wejściowych znajdują się figury Matki Boskiej i św. Franciszka oraz kapliczka słupowa św. Floriana.

Nawa główna i kaplice nakryte sklepieniem kolebkowym, wspartym na mocnych filarach przyściennych. Prezbiterium i kaplica północna sklepiona kopułami na pendentywach.

Zakrystia sklepiona kolebkowo, wewnątrz stare odrzwia oraz we wschodniej ścianie okno późnogotyckie z kamiennym nadprożem. Mury prezbiterium i kaplic podtrzymuje 10 skarp.

Ołtarz główny, barokowy, drewniany, z pierwszej poł. XVII w. ozdobiony 6 kolumnami korynckimi z obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XVI w. W niższej części nastawy ołtarza stoją figury: św. Szczepana, św. Tekli, wyżej św. Józefa i św. Marii Magdaleny, pomiędzy nimi obraz św. Trójcy, w związaniu obraz św. Mikołaja z pocz. XIX w., najwyżej Pan Jezus na krzyżu z XVIII w., obok św. Franciszek i św. Antoni. Ołtarz z kaplicy północnej barokowy z XVII w. z obrazem św. Antoniego z XVIII w. oraz rzeźba późnoobrazkowa Chrystusa Zmartwychwstałego.

Kościół parafialny w Przedborzu w ciągu dziejów uległ zniszczeniom razem z miastem. Spalony w 1683 r. oraz w latach najazdu szwedzkiego 1655-57 został odbudowany w latach 1640-1695, szczególnie kosztem Mikołaja Siemieńskiego, który przyczynił się do jego odbudowy i wybudowania kaplic św. Antoniego i św. Mikołaja, obecnie Pana Jezusa.

Pożar w 1793 r. zniszczył wieżę i drugi pożar w 1834 r. zniszczył częściowo kościół. Restaurowany w 1848 r. wtedy wieża została obniżona, u podstawy została czworoboczna w przyziemiu kamienne boniowane portale z XVII w. wyżej ośmioboczna oddzielona galeryjką wsparta na kamiennych konsolach. Hełm wieży nowy w kształcie wklęsłego stożka.

W 1871 r. restaurację kościoła - podczas której zatracił on wiele cech gotyckich - przeprowadził ks. proboszcz Józef Szpanderski. Odnawiany był również w latach 1885, kiedy dobudowano od południa zakrystię (obecnie kruchta) oraz w latach 1924-29.

Wewnątrz kościoła płyta nagrobna ks. Włazło z 1586 r. (połamana, w trzech kawałkach, nie jest wyeksponowana, więc nie można jej obejrzeć), epitafium Zofii z Czapalskich Lembke zm. w 1829 r. Na plebanii portret trumienny Mikołaja Siemieńskiego z drugiej połowy XVII w. (fot. 41-43, poniżej).

2 lutego 1831 r. władze powstańcze zabrały 615 kg. spiżu dzwonów na armaty. Obecne dzwony zostały ufundowane w 1872 r.

W 1923 r. zostały rozebrane dwa boczne ołtarze i na ich miejscu zbudowano ambonę i chrzcielnicę. W trakcie remontu zostały zamalowane dwie ciekawe tablice informacyjne pod chórem, zamiast nich w kruchcie umieszczono krótką informację z dziejów kościoła.

W dniach 16 - 17 września 1978 r. odbył się uroczysty obchód jubileuszu 700-lecia przedborskiego kościoła.

1 lipca 1990 r. w kościele została odsłonięta tablica pamiątkowa dla upamiętnienia martyrologii miejscowego społeczeństwa, walki żołnierzy września 1939 r. i ruchu oporu Armii Krajowej.

Aby poznać dokładną historię przedborskiego kościoła, polecamy lekturę książki Andrzeja Stoleckiego pt. "Kościół św. Aleksego w Przedborzu", wydaną w 2006 roku (do kupienia w księgarni w Przedborzu). Opis kościoła z początku XX w. można znaleźć w książce "Dekanat Konecki" ks. Jana Wiśniewskiego z 1913

roku (w r. 2000 Wydawnictwo JEDNOŚĆ z Kielc wydało reprint "Dekanatu").

Poniżej galeria fotografii współczesnych. Polecamy także galerię archiwalnych zdjęć kościoła

{jgxfal folder:=[images/stories/ciekawe_miejsca/istniejace/kosciol1] title:=[Kościół św. Aleksego w Przedborzu] cols:=[6]}